

Aikuiskoulutuksella riittää työtä globaalin muutoksen ohjaamisessa

Aikuiskoulutukseen on investoitava lisää, jotta se voi onnistua tehtävässään vaatii Unescon elinikäisen instituutin johtaja Isabell Kempf.

”KUVITTELE MAAILMA, jossa jokainen, iästä tai taustasta riippumatta, saa oppimismahdollisuuksia, joiden avulla menestyä nopeissa globaaleissa muutoksissa”, Unescon elinikäisen instituutin johtaja **Isabell Kempf** sanoo Helsingin konservatoriolla.

Hän kuuluu kansainvälisen aikuiskoulutuskonferenssin pääpuhujiin. Tapahtuman teema on ajankohtaistakin ajankohtaisempi: elinikäinen oppiminen muutosvoimana.

Yhdenvertaiset oppimismahdollisuudet kirjattiin tavoitteeksi vuonna 2022 Unescon aikuiskoulutuksen maailmankonferenssissa (CONFINTEA VII) Marokossa hyväksytyyn globaaliin, 12 seuraavaa vuotta linjaavaan asiakirjaan ”Marrakech Framework for Action Seventh International Conference on Adult Education”.

Miten tavoitteeseen päästään?

Aikuiskoulutuksen ammattilaisista koostuva salintäyteinen yleisö kuuntelee tarkkaavaisesti, millaisia vastauksia Isabell Kempfillä on tarjottavanaan monikriisi- ja moninaisuus- ja toisiinsa kietoutuneisiin globaaleihin haasteisiin. Hän nostaa niitä esiin yksi kerrallaan: digitalisaatio ja tekoäly, työelämän murros, ilmastonmuutos, demokratian rapautuminen, polarisaatio ja populismi.

Vastaus kuuluu: elinikäisen oppimisen tuottamalla osallisuudella, osaamisella ja toimijuudella. Niistä muodostuu muutosvoima, joka ulottuu yksilöstä yhteisöön ja yhteiskuntaan.

Isabell Kempf vieraili Helsingissä kesäkuussa aikuiskoulutuksen kansainvälisessä konferenssissa.

ILMASSA ON MYÖS TOIVEIKKUUTTA

Uhkakuvat ovat moninaisia, mutta niiden vastapainoksi on toiveikkuuttakin Kempf vakuuttaa.

Otetaan vaikkapa digitalisaatio. Sen on todettu luovan kuiluja, joita tekoäly entisestään syventää.

”Digitalisaation tuomat työkalut ja alustat voivat myös edistää ihmisoikeuksia, vahvistaa ihmisten kykyä ja nopeuttaa ponnistelujamme kohti rauhaa, oikeudenmukaisuutta ja kestävyyttä, jos niitä hyödynnetään tehokkaasti”, Kempf uskoo.

Tulvat ja helleallot kertovat puolestaan karua kieltään siitä, miten ihminen on horjuttanut planeetan tasapainoa ylikulutuksellaan.

Kempf huomauttaa, että samaan aikaan yhteisöllinen oppiminen on kääntymässä toimijudeksi: ilmastoliike innostaa nuoria osallistumaan aktiivisesti tulevaisuuden rakentamiseen, ja ympäristöasioiden nivominen koulutusohjelmiin voimauttaa heitä.

Siihen on kuitenkin matkaa, että koulutuspolitiikka ja koulutuksen arki kohtaavat.

”Virallinen koulutuspolitiikka on ilmaissut tuensa aikuisten ilmastokasvatukselle, mutta käytännössä tuki ei näy. Siksi aikuisilla on puutteelliset valmiudet tarttua ympäristön kannalta suotuisiin toimiin”, Kempf sanoo.

RAKENTEET JA RESURSSIT TUKEVAT

Jotta aikuiskoulutus voi tarttua globaalien muutosten ohjaksiin, sen perustan on oltava luja.

Tarvitsemme rahaa ja rakenteita.

”Meidän on investoitava lisää aikuiskoulutukseen, jotta voimme hyödyntää sen muutosvoiman globaaleissa haasteissa.”

Tarvitsemme joustavuutta.

”Sosiologi Jack Mezriowin transformatiivisen oppimisen teoria korostaa henkilökohtaisen kokemuksen merkitystä aikuiskoulutuksessa ja sitä, kuinka joustavat koulutusmallit voivat johtaa merkittävään henkilökohtaiseen kasvuun ja sopeutumiskykyyn.”

Tarvitsemme ihmisten osallistamista.

”Pyrkimys kattavaan osallistamiseen on olennaista. Brasilialaisen Paulo Freiren kriittinen pedagogiikka korostaa koulutuksen roolia sosiaalisen oikeudenmukaisuuden luomisessa. Aikuiskoulutus vahvistaa kriittistä ajattelua sekä ongelmanratkaisu- ja sopeutumistaitojamme, jotka ovat olennaisia yllätyksellisissä globaaleissa muutoksissa”, Isabell Kempf sanoo.

Teksti perustuu Isabell Kempfin luentoön Transforming Lives, Communities and Society -konferenssissa Helsingissä 12. kesäkuuta 2024.

Jatkuva oppiminen

Aikuiskasvatus 3/2025

Jatkuva oppiminen on keskeinen tavoite niin kansallisesti kuin oppilaitosten strategioissa. Sen nimissä edistetään tasa-arvoisia osallistumismahdollisuuksia ja pyritään nostamaan väestön koulutustasoa. Erityisesti halutaan taata työikäisten mahdollisuudet kehittää osaamistaan. Näin pyritään vähentämään yksinomaan perusasteen koulutuksen suorittaneiden määrää ja lisäämään korkeakoulutuksen suorittaneiden määrää.

Teemanumero tuo esiin tuoretta tutkimusta ja tuoreita lähestymistapoja aikuisten työelämälähtöiseen koulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja työssä oppimiseen. Jatkovaa oppimista tarkastellaan kriittisessä valossa aikuiskasvatustieteen ja tieteiden rajoja ylittävien tutkimusasetelmien avulla. Näkökulmat ulottuvat koulutuksen järjestäjistä ja työelämän edustajista koulutukseen osallistuviin. Numeroon toivotaan tiedeartikkeleja ja näkökulmia esimerkiksi seuraavista aiheista:

- aikuisten työelämälähtöinen oppiminen sen moninaisissa muodoissaan
- ammatillisen koulutuksen ja työelämän yhteistyö
- aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- elinikäisen ohjauksen kehittäminen
- matalasti koulutettujen aikuisten koulutusmahdollisuuksien edistäminen.

Numeron toimittavat Anu Kajamaa, Päivi Hökkä ja Katja Vähäsantanen. Se ilmestyy syyskuussa 2025.

OSALLISTU

Lähetä tiedeartikkelin käsikirjoitus viimeistään 6. marraskuuta 2024. Näkökulmien ja puheenvuorojen käsikirjoituksia odotamme vuoden 2025 alkupuolella.

Meilaa tekstisi toimituspäällikölle: terhi.kouvo@kvs.fi.

Sivistys on yhteinen tehtävä

Elinikäinen oppiminen on ihmisoikeus ja samalla globaali tehtävä, jonka aikuiskouluttajat kokevat omakseen. Näin osoitti kansainvälinen aikuiskoulutuksen konferenssi, joka toi kesäkuussa Helsinkiin 150 aikuiskouluttajaa ja aikuiskasvatuksen ammattilaista Australiaa myöten. Kvs-säätiön isännöimän konferenssin luennoissa, keskusteluissa ja työpajoissa toistui sama viesti: sivistys on vahva perusta kestäväälle, yhdenvertaiselle tulevaisuudelle.

” Sivistys on maailman onnellisimman kansakunnan kivijalka. Meneillään olevana, opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämänä Sivistyksen teemavuonna otamme tehtäväksemme tehdä sen tutuiksi kaikissa kielissä”, maan vanhimman sivistyssäätiön, 150 vuottaan juhlivan Kvs-säätiön toimitusjohtaja **Lauri Tuomi** sanoo.

” Rauha ei ole sodan poissaoloa, vaan demokratia vaatii vakautta, jota luodaan koulutuksella. Oppimismahdollisuuksien tulee olla jokaisen saatavilla. Vapaa sivistystyö on investointi ja sellaisena tärkeämpi kuin koskaan, sillä se avaa sivistyksen kaikille”, sanoo presidentti **Tarja Halonen**, Kvs-säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Sivistyksen teemavuoden suojelija.

TRANSFORMING LIVES, COMMUNITIES AND SOCIETY

Euroopan aikuiskoulutusjärjestö (EAEA) ja globaali aikuiskoulutusjärjestö ICAE järjestivät Helsingissä kesäkuussa aikuiskasvat-
tajille ja aikuiskoulutuksen ammattilaisille suunnatun Transforming Lives, Commu-
nities and Society -konferenssin. Tapahtu-
maa isännöi Kvs-säätiö ja se kuului opetus-
ja kulttuuriministeriön (OKM) nimeämän
Sivistyksen teemavuoden ohjelmaan.

” Oppimisvaikeudet lannistivat minut nuore-
na, ja koin jääväni ulkopuoliseksi kaikessa.
Rohkaistuin opiskelemaan uudestaan vasta aikui-
sena, kahden vuosikymmenen jälkeen. Opiskelu
mullisti elämäni”, irlantilainen aikuisopiskelija
Lucy Dempseyn sanoo. Olemme oppijoita läpi
elämän, ja siksi aikuisoppijan äänen pitää kuulua
yhteiskunnassa. Tutkijoiden, aikuiskouluttajien ja
koulutuspolitiikkojen on opittava kuuntelemaan
herkällä korvalla oppijoita.

” Jotta elinikäinen oppiminen voi olla muu-
tosvoima, meidän on luotava visio, joka on
edistysellinen ja katsoo tulevaisuuteen ja jonka
juuret ovat aikuiskouluttajien ja oppijoiden ar-
jessa. Visiomme vaatii yhteistyötä kaikilla tasoil-
la. Meidän on varmistettava, että tavoitamme ne
ihmiset, jotka haluamme tavoittaa”, Euroopan ai-
kuiskoulutusjärjestön (EAEA) pääsihteeri **Gina
Ebner** sanoo.